

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – E. Palanciuc
Instanța de apel: CA Chișinău – A. Minciuna, V. Efros, I. Muruianu

Î N C H E I E R E

20 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru,

judecători

Iuliana Oprea, Maria Ghervas,

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ala Iovu,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Căușnean Maria împotriva Alei Iovu, cu privire la restituirea datoriei în mărime de 30 000 euro, a dobânzii contractuale în mărime de 3230 euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 4885,89 euro și acțiunea reconvențională depusă de Ala Iovu împotriva Mariei Căușnean cu privire la declararea nulității recipisei din 26 aprilie 2012 în partea dobânzii contractuale, precum și încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2018, prin care s-a respins apelul declarat de Ala Iovu, reprezentată de avocatul Igor Chiriac și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 martie 2017 și împotriva încheierilor Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2017 și din 18 ianuarie 2018 prin care s-au respins cererile cu privire la numirea expertizelor grafoscopice,

C O N S T A T Ă :

La data de 30 ianuarie 2014 Maria Căușnean s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Alei Iovu, solicitând încasarea datoriei în mărime de 30 000 euro, a dobânzii contractuale în mărime de 3230 euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 4885,89 euro și a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice. (f. d. 5-8, vol. I)

În motivarea cererii reclamanta a indicat că la 26 aprilie 2012 Ala Iovu a luat cu împrumut suma în mărime de 10 000 euro, pe un termen de 3 luni, cu scadență la data de 26.07.2012. Părțile contractante au convenit ca debitorul să achite suplimentar creditorului o dobândă lunară în mărime de 7 % din suma împrumutului.

Prin recipisa din 09 decembrie 2011 se confirmă că Ala Iovu a mai luat cu împrumut de la reclamantă, la data de 29 noiembrie 2011, suma în mărime de 15 000 euro, cu o dobândă lunară în mărime de 4 % din suma împrumutului și suma de 5000 euro, cu o dobândă lunară în mărime de 5 % din sumă, pe un termen de 1 an, până la 09 decembrie 2012.

A menționat că până la moment Ala Iovu nu a restituit sumele luate cu împrumut, acumulând la data depunerii acțiunii o datorie în mărime de 30 000 euro.

Potrivit conținutului recipiselor se constată faptul că împrumuturile au fost acordate cu titlu oneros, fiind stabilită o dobândă contractuală. Astfel, pentru suma împrumutului de 10 000 euro a fost calculată o dobândă în mărime de 336 euro, pentru suma de 15 000 euro, dobânda contractuală constituie 2176 euro, pentru suma de 5000 euro, dobânda contractuală constituie 718 euro.

Consideră că pentru durata întârzierii începând cu data scadenței fiecărui împrumut și până la data de 21.01.2014 valoarea dobânzii de întârziere constituie 4885,89 euro.

La 02 iunie 2016 Ala Iovu a înaintat acțiune reconvențională împotriva Mariei Căușnean, solicitând declararea nulității absolute a prevederilor recipisei din 26 aprilie 2012, în partea ce ține de obligațiunea asumată de subsemnata de a achita o dobândă aferentă sumei împrumutului în mărime de 7 % lunar, precum și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 182-183, vol. I)

În motivarea acțiunii a invocat că la 26 aprilie 2012 a luat cu împrumut de la Maria Căușnean suma în mărime de 10 000 euro pe un termen de 3 luni cu o dobândă de 7 % lunar. Recipisa în cauză reprezintă expunerea unui act juridic civil și în consecință acesta urmează să corespundă exigențelor legale.

Pentru perioada de 3 luni de acordare a împrumutului, împrumutătorul a solicitat de la împrumutat, iar prin această recipisă împrumutatul s-a obligat să achite o dobândă lunară de 7 % din suma împrumutului acordat, adică pe toată perioada de acordare a împrumutului, timp de 3 luni. Acesta urma să achite o dobândă de 21 %, care în opinia sa nu este rezonabilă în comparație cu rata de refinanțare a BNM. Astfel, în perioada 26.04.2012-26.07.2012 BNM a stabilit rata anuală de bază de 4,5 %, deci o dobândă rezonabilă cu rata de bază a BNM în cazul dat ar fi de 1.1 lunar (4,5 % rata de bază BNM anuală / la 12 luni x 1 lună = 1.125 %). Raportând dobânda rezonabilă de 1.1 % lunar la termenul pentru care a fost oferit împrumutul (3 luni), rata rezonabilă pentru 3 luni ar constitui 3.3 %.

Consideră că prevederile recipisei din 24.04.2012 semnate de Ala Iovu, care prevede o dobândă lunară de 7 % din suma împrumutului este una vădit abuzivă și neproportională ratei anuale de bază stabilită de BNM. Din acest motiv, având în vedere că prin recipisa din 26.04.2012 s-a stabilit o dobândă nerezonabilă față de rata de refinanțare a BNM conform art. 869 alin. (2) Cod Civil, obligația de a plăti această dobândă este nulă de drept. Mai mult ca atât, această prevedere din recipisă afectează drepturile și interesele legitime la proprietatea Alei Iovu, deoarece ultima a restituit Mariei Căușnean mijloace bănești, fapt confirmat prin înscrisurile anexate. Astfel, Maria Căușnean consideră că mijloacele primite constituie dobânda aferentă împrumutului și dobânda de întârziere.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 24 martie 2017 s-a admis parțial acțiunea înaintată de Maria Căușnean. S-a încasat de la Ala Iovu în beneficiul Mariei Căușnean datoria în mărime de 28 115,89 euro și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 16 869,53 lei. S-a respins acțiunea reconvențională înaintată de către Ala Iovu ca fiind neîntemeiată. (f.d. 249, vol. I, 3-7, vol. II)

Prin încheierile Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2017 și din 18 ianuarie 2018 s-au respins cererile avocatului Igor Chiriac, care a acționat în interesele apelantei Ala Iovu cu privire la numirea expertizelor grafoscopice. (f.d. 58-61, 79-82, vol. II)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2018 s-a respins apelul declarat de către Ala Iovu, reprezentată de avocatul Igor Chiriac și s-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 24 martie 2017. (f.d. 83, 84-94, vol. II)

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la data de 06 aprilie 2018 Ala Iovu a depus recurs, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea încheierilor și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2017 și din 18 ianuarie 2018, cu emiterea unei noi decizii, prin care să fie admisă parțial cererea de chemare în judecată și anume în sumă de 12 990,55 euro, sau trimisă cauza spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată. (f.d. 101-1113, vol. II)

În motivarea recursului recurenta a invocat că instanța de apel ilegal a respins demersurile, cu privire la numirea expertizelor grafoscopice asupra recipiselor de restituire a mijloacelor bănești de către Ala Iovu și asupra semnăturii de pe versoul mandatului avocatului Iosip Andrei în rubrica împuterniciri.

Indică că instanța de fond, ulterior, instanța de apel, prin respingerea cererii de efectuare a expertizei grafoscopice a încălcat flagrant dreptul Alei Iovu la un proces echitabil.

De asemenea, recurenta a invocat că instanțele inferioare, prin soluțiile sale au apreciat arbitrar probele administrate, fapt care a dus la încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, fiind emise soluții greșite, neîntemeiate și ilegale. Astfel, i s-a lezat dreptul recurteii la un proces echitabil, prin încasarea unor sume neîntemeiate.

Consideră că instanțele de judecată au stabilit incorect sumele de bani a datoriei restante a Alei Iovu reclamantei Mariei Căușnean, în pofida înscrisurilor și recipiselor prezentate ca probe la dosar. Astfel, din sumele indicate în cele două recipise se demonstrează că Mariei Căușnean i-a fost restituită suma de 18 602 euro.

Instanțele inferioare au ignorat aceste circumstanțe, și au considerat că este necesar de calculat și încasat dobânzi contractuale și dobânzi de întârziere. De asemenea, instanțele la emiterea soluțiilor sale nu au luat la bază recipisele prezentate, dar declarațiile făcute de către reprezentantul Mariei Căușnean, avocatul Andrei Iosip în ședințele de judecată, care inițial a recunoscut restituirea sumei de 10 000 euro, ulterior afirmând că această sumă nu a fost primită de către clienta sa. Din toate aceste declarații contradictorii, atât instanța de fond, cât și instanța de apel a reținut doar una, că Ala Iovu i-a restituit Mariei Căușnean doar suma de 10 000 euro, nefiind specificat din care motiv a ajuns la această concluzie.

A mai menționat că instanța de apel și instanța de fond incorect au calculat și încasat de la Ala Iovu suma de 3230 euro cu titlu de dobândă aferentă împrumutului în sumă de 30 000 euro pe toată perioada acordării acestui împrumut, fără a se lua în calcul că o parte din acest împrumut a fost restituit până la scadență.

În acest caz, instanțele inferioare nu au aplicat prevederile art. 642 alin. (2) Cod Civil, care prevede că dacă obligația este stinsă, debitorul nu este obligat să plătească dobânda și penalitățile ori să repare prejudiciul.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă, că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 18 ianuarie 2018, a fost expediată în adresa recurenteii, prin intermediul oficiului poștal cu scrisoare de însoțire nr. 1581 din 07.02.2018, însă confirmarea recepționării acesteia la materialele cauzei nu este. (f. d. 95, vol. II)

În condițiile descrise instanța de recurs consideră că cererea de recurs din 06 aprilie 2018 este depusă în termen.

În conformitate cu art. 429 alin. (2) și (3) CPC încheierile date în apel pot fi atacate cu recurs numai o dată cu decizia, cu excepția cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu recurs și când încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Recursul împotriva deciziei se consideră declarat și împotriva încheierilor, chiar dacă acestea au fost emise după pronunțarea hotărârii atacate cu recurs.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursul declarat de către Ala Iovu asupra deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2018 și asupra încheierilor instanței de apel din 26 octombrie 2017 și din 18 ianuarie 2018 este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în cererea de recurs, completul Colegiului atestă, că recurenta indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Potrivit regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată, că argumentele invocate în cererea de recurs nu poate constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acestea nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Potrivit prevederilor art. 432 alin. (1) CPC părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a

fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Ala Iovu asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în cererea de recurs nu poate constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurenta și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ala Iovu, inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) și (1¹) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE :

Recursul, declarat de către Ala Iovu asupra deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2018, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

judecători

Tatiana Vieru

Iuliana Oprea

Maria Ghervas